

MEDIA ONDER DE LOEP

DOOR SAVASORDA VANUIT PARIJS

Einde van de Al-Dura Hoax?

France 2 komt met gebrekkige informatie en geen bewijzen

Ook in het vorige nummer van Joods Actueel (N° 9 van 18 oktober 2007) had Savasorda, het over deze zaak. Ter herinnering: in een uitzending op France 2 werd getoond hoe de 12 jarige Palestijnse jongen, Mohammed Al-Dura, op 30 september 2000 aan de grens met Gaza werd neergeschoten, volgens de journalist werd hij door Israëlische kogels getroffen. De beelden gingen de wereld rond, tot er twijfels rezen over de betrouwbaarheid ervan. France 2 en haar correspondent ter plaatse, Charles Enderlin, spanden een proces aan tegen Philippe Karsenty omdat hij bedenkingen had bij deze "officiële" versie. Uiteindelijk vroeg de rechter in beroep dat de originele filmbeelden aan het gerecht zouden getoond worden. Dit gebeurde op 14 november jongstleden in Parijs. Aanwezig op de eerste rij was Savasorda, voor Joods Actueel. De andere Belgische media blonken uit door afwezigheid...

Van onze reporter ter plaatse

14 november was een hete herfst dag, op alle vlakken. Rond 12u daagde de beklaagde, Philippe Karsenty op, vergezeld door een

groep medestanders en enkele journalisten. Daarna werd het druk in de gang voor de 11de kamer van het Hof van Beroep: een 60-tal personen, onder wie heel wat fotografen en cameramensen, trok de wacht op. Een personeelslid van de Franse televisieomroep FR3 vond het nodig om met veel gedruis, kabaal te maken tegen de groep van Karsenty en werd daarop door drie gendarmes verwijderd. Rond 13u30 werden de partijen voor de verschillende hoorzittingen naar binnen geroepen. Toen daagde ook de Franse journalist Charles Enderlin op, in het gezelschap van zijn advocaten en zijn gevolg bij de televisiezender.

Rond 14u werden een paar getuigen, zoals Professor Richard Landes en journalist Luc Rosenzweig in de zaal geroepen. Beiden hadden in het verleden al de volledige film gezien. Vanaf 14u15 lieten de gendarmes van dienst, die belast waren met de bewaking van de toegang tot de zaal, de journalisten één voor één binnen. Uiteindelijk waren er in de kleine zaal een 40-tal personen aanwezig (waaronder Joods Actueel) terwijl 20 belangstellenden in de gang bleven staan.

Het lijkt sterk dat ook met deze videoband geknoeid werd

Wie is Philippe Karsenty?

Deze relatief jonge Franse ondernemer heeft een paar jaar geleden een internetsite opgericht "Media Ratings" met als doelstelling de belangrijkste Franse media te beoordelen. Ongeveer wat Savasorda doet in Joods Actueel. Als verdediger van Israël en in zijn strijd tegen de desinformatie heeft hij het gewaagd op zijn site te beweren dat de affaire Al-Dura een vervalsing was. Daarop heeft France 2, verantwoordelijk voor de originele beelden, hem wegens smaad voor het gerecht gedaagd, een proces dat hij in 1ste aanleg verloren heeft o.a. omdat France 2 zich liet indekken door een felicitatiebrief van President Chirac aan Enderlin. Karsenty ging hiertegen in beroep en nu komt de zaak echt aan het rollen.

"France 2 heeft geknoeid met bewijzen", Professor Richard Landes

De sfeer was geladen. Rechter Laurence Trebucq bewees dat ze het dossier goed kende. Ze had tijdens de vorige hoorzitting gevraagd dat de volledige filmopnames getoond zouden worden. De beelden werden op een groot scherm geprojecteerd, zodat het publiek en de rechters alles konden volgen. Vanaf het begin liep het mis toen de rechter vroeg waarom er maar 18 minuten getoond werden terwijl iedereen het had over 27 minuten. Enderlin gaf daarop een verwarde uitleg over het kopiëren van de tapes, die kant noch wal raakte. Enkele verslaggevers meenden hierin te verstaan dat Enderlin "onnodige" scènes niet zou gekopieerd hebben. De rechter ging daar niet verder op in, alhoewel ze de volledige opnames gevraagd had.

Wel werd aan Luc Rosenzweig en Richard Landes gevraagd hoe lang de opnames waren die ze een paar jaar geleden respectievelijk in Parijs en Jeruzalem gezien hadden. Beiden verzekerden de rechter dat de teller op het einde van de tape minstens op 20-21 minuten stond. De cameraman die de beelden schoot verklaarde zelf enkele jaren geleden dat er 27 minuten film was. Enderlin zei tegen de rechter dat de getuigenis van zijn cameraman minder waarde had omdat de man een hele tijd in shocktoestand verkeerde na het incident. Het is voor het eerst (in meer dan zeven jaar) dat een dergelijke uitleg wordt gegeven. Het betreft hier nota bene een professionele cameraman, die zijn brood verdient met het schieten van oorlogsbeelden. Weinig geloofwaardig dus...

Tijdens het afspelen van de film gaf Enderlin voortdurend commentaar, niet zozeer over de beelden op zich, maar eerder zijn persoonlijke interpretatie van de situatie. Karsenty mocht regelmatig de opnames laten stoppen om specifieke punten aan het licht te brengen. Een van de bijzitters van de rechter had daarbij wat moeite met de afstandsbediening. Tijdens de projectie stelden de medewerkers van France 2 en hun advocaten zich pal voor het scherm op, waardoor Landes en Rosenzweig het zicht op de beelden bemoeilijkt werd. Alle middelen waren blijkbaar goed voor hun zaak en blijkbaar was er toch heel wat te verbergen...

Philippe Karsenty, uiterst rechts, samen met journalisten, supporters en familie bij het betreden van het rechtsgebouw in Parijs. Midden: Esther Shapira. Foto: Savasorda

Duur van de opnames

Cameraman Talal Abou Rahmah verklaarde op 3 oktober onder ede voor Meester Raji Sourani van de V.N. dat hij die dag 27 minuten film had opgenomen, waarvan 6 over het schietincident zelf. Charles Enderlin zei in 2000 en liet in 2003 in een blad optekenen dat hij opzettelijk de doodstrijd van de jongen niet vertoond had omdat die beelden te schokkend waren. Volgens Talal Abou Rahmah werd gedurende 45 minuten constant door de Israëlische soldaten geschoten op de jongen en zijn vader, terwijl die zich achter een ton schuil hielden. Doordat de batterij van zijn camera bijna leeg was kon hij dit niet integraal filmen.

Hij had daar nochtans een bestelwagen ter beschikking, die professioneel uitgerust was. Het opladen van reservebatterijen behoort tot de standaarduitrusting.

De opgenomen beelden: het gebruikelijke ritueel

Eerst hadden we recht op 17 minuten "intifada beelden" gevolgd door 2 interviews. Opmerkelijk was dat er tijdens die beelden geen enkele Israëlische soldaat te zien was en dat niemand kon uitmaken of de stenen al dan niet naar de Israëlische posities gegooid werden. Dan volgde wat heen en weer geloop van jongeren die een beetje "intifada" speelden terwijl in de omgeving van de Israëlische post voetgangers gewoon rondliepen en auto's voorbijreden, een oorlogszone was het dus zeker niet. Verder een paar ziekenwagens die onmiddellijk een "gewonde" chauffeur opnamen maar niet goed wisten welk been "geraakt" werd. Op een bepaald ogenblik twee "zwaargewonden" ergens op de grond die zich later gewoon omdraiden en opstappen, want daar was geen ambulance in de buurt... Enderlin noemde dat "het gebruikelijke ritueel" van intifada beelden. Bedoelde hij daarmee echte of "gespeelde" beelden?

Toen de scène met Al-Dura begon na de 17de opnameminuut was professor Landes formeel: bij de projectie in de rechtzaal waren bepaalde beelden verdwenen, duidelijke "mises en scènes", die Landes enkele jaren geleden nog zag waren weggenipt. Had France 2 het aangedurfd om aan het hof vervalste beelden te vertonen? Was dit de reden waarom de advocaten hem het zicht erop bemoeilijkten? Ook Luc Rosenzweig bevestigde formeel dat minstens één scène uit de oorspronkelijke video ontbrak.

De culturele betekenis van dood zijn

Iedereen wachtte vervolgens vol spanning de beelden van de "zo moeilijk te aanschouwen" lijdensweg van de jonge Al-Dura af. Wel, niets ervan. Er was maar één schot te zien op de muur achter de jongen en zijn vader. Geen schoten vanuit de Israëlische positie. Karsenty vestigde er de aandacht van kijkers op dat de jongen op een bepaald ogenblik een rood doekje uit zijn zak haalde en op zijn buik legde. Dit was zeer goed te zien op het grote scherm. Dat moest dan een wonde voorstellen, blijkbaar werd de

jongen dus vooraf verteld wat te doen! Toen volgde een dramatisch ogenblik: een paar personen die bij de cameraman stonden tijdens de opname riepen in het Arabisch: "hij is dood". Enderlin gaf toen de volgende bizarre uitleg die zeker in de annalen van de rechtzaak zal vastgelegd worden: "als ze dat schreeuwen betekent dat in hun cultuur dat hij in levensgevaar is want als hij echt dood is, dan zegt men dat hij een martelaar is". Het is echter wel op basis van die informatie dat Charles Enderlin de "dood" van de jongen de wijde wereld heeft ingestuurd.

Niet op TV te zien

Ten slotte zagen we gedurende een paar seconden de beelden die niet aan de wereld getoond werden: de jongen heft zijn elleboog op en kijkt eronder naar de camera. Ook zijn benen bewegen even alsof ze een gemakkelijker positie zochten. Daarna nog een beeld van een ziekenwagen die helemaal niets met de zaak te maken heeft.

Wat uit de voorstelling af te leiden is:

Mohammed Al-Dura was op het einde van de opname niet dood. De beelden, die Enderlin eerder omschreef als "ondraaglijk", bestaan niet. De beelden van de eigenlijke beschieting duren minder dan één minuut (55 seconden). Heel wat andere beelden zijn gemonteerd, een aantal werden weggeknipt en niet vertoond in de rechtbank. Er blijven ook nog heel wat andere vragen onbeantwoord. Waarom werden vader en zoon niet gefilmd toen ze met een ziekenwagen weggebracht werden? Ziekenwagens die gewonden vervoerden die niets met deze zaak te maken hadden, werden wel vertoond! Blijkbaar vond de cameraman, die zo bekommerd was over de lading van zijn batterij, het belangrijker om een willekeurige ziekenwagen te filmen dan deze met de dode jongen. Misschien was er wel geen dode jongen? Er is ook geen enkele Israëlische soldaat te zien die een schot lost, een analyse die Esther Shapiro in haar film van 2002 ook

maakte. En bovendien is er nooit een druppel bloed te zien, noch bij de vader, noch bij de jongen...

Bewijslast omgekeerd in het midden van het proces

Nu blijkt, na 7 jaar procedure, dat de bewijslast omgekeerd wordt. Oorspronkelijk moest Karsenty aantonen dat er met de opnames gesjoemeld werd. Nu komt de bewijslast bij France 2 en Enderlin te liggen en zullen zij moeten bewijzen dat de jongen effectief werd doodgeschoten. Na zeven jaar krijgt deze zaak dus een unieke wending, en wordt dus voorpaginanieuws voor de media? Niet dus. Alleen de Israëlische pers en enkele joodse kranten wijden er over uit. Bekende journalisten zoals Nidra Poller en Melanie Phillips kunnen hun artikels alleen maar op het internet plaatsen in de blogosfeer. De twee aanwezige Arabische zenders gaven er geen berichtgeving erover. En alhoewel het AFP (Agence France Presse) wel een bericht opstelde nam geen enkele zender of krant dit over. Bij de VRT is het weer hetzelfde excuus: "wij wachten de uitspraak van het gerecht af, eind februari 2008". Hopelijk maakt de regimewissel in Frankrijk het mogelijk om de zaak tot op het bot te behandelen.

Deze ommekeer van de bewijslast zal wel niemand ontgaan zijn en in eender welke andere zaak zouden alle media daar op springen. Hier niet! De omerta werkt blijkbaar zeer goed bij de pers. Want ze zijn allemaal medeplichtig aan het verspreiden van beelden met commentaar die eigenlijk op niets berusten. En met z'n allen zijn ze door het vertonen van deze beklijvende beelden bijgevolg ook betrokken in het creëren van een sfeer die mede aan de basis lag van het oplaaieren van de Intifada en het antisemitisme in onze landen. Maar we moeten niet wanhopen, want "men kan sommige mensen voortdurend bedriegen, en alle mensen een tijdje voor de gek houden, maar men kan niet alle mensen voortdurend bedriegen.", dit wist Abraham Lincoln al (1809-1865). ■

Op de start van de hoorzitting. Midden: Professor Richard Landes. Rechts op de bank: Luc Rosenzweig. Foto: Savasorda